

Dönem : 1
Toplantı : 6

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 899

Gider Vergileri Kanununda bâzı değişiklikler yapılması hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Geçici Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/300; Cumhuriyet Senatosu 1/725)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 189)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 3433/1971*

28 . 2 . 1967

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 27 . 2 . 1967 tarihli 66 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, Gider Vergileri Kanununda bâzı değişiklikler yapılması hakkındaki kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Millet Meclisi Başkanı
Ferruh Bozbeyle

Not : Bu tasarı 28 . 12 . 1966 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 19, 20 ve 27 . 2 . 1967 tarihli 58, 59 ve 66 ncı birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 189)

Geçici Komisyon raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyon
Esas No. : 1/725
Karar No. : 2*

1 . 3 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 27 Şubat 1967 tarihli 66 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, Gider Vergileri Kanununda bâzı değişiklikler yapılması hakkındaki kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 28 Şubat 1967 tarihli ve 3433/19371 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun 28 Şubat 1967 tarihli 40 ncı Birleşiminde kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuzun 1 Mart 1967 tarihli Birleşiminde Hükümet temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, benzin, motorin, gazyağı ve 4 numaralı fuel - oile ait İstihsal Vergisinin artırılması maksadiyle hazırlanmıştır.

Gerekçede, 1963 yılında 187 sayılı Kanunla, benzin, motorin ve 4 numaralı fuel - oilin İstihsal Vergisi hadlerinin artırıldığı, fakat, gaz yağının İstihsal Vergisinde bir artırma yapılmadığından gaz yağı ve motorin fiyatları arasında bir dengesizlik meydana geldiği ve bu dengesizliği bertaraf etmek üzere de 6 Temmuz 1964 tarihinde 482 sayılı bir Kanun çıkartıldığı ve bu Kanunla gaz yağının İstihsal Vergisinin artırıldığı ve bu arada yine motorin ile 4 numaralı fuel - oilin İstihsal vergilerinin tekrar artırıldığı belirtilmekte; ancak, bu operasyonlara rağmen, bu maddelerin bir vergi rezervi sakladığı ifade edilmektedir. Ayrıca, halen memleketimizin, akar yakıt fiyatları bakımından dünyadaki ucuz memleketler arasında bulunduğu rakamlarla açıklanmakta, akar yakıtların vergilerinde bir artırmanın mümkün olduğu ileri sürülmektedir.

Gerekçede de belirtildiği üzere, halen benzin ve motorin fiyatları arasında mevcut bulunan dengesizlik sebebiyle, memleketimizde benzin tüketiminin artış hızı, motorin tüketimine göre daha düşüktür. Motorin fiyatı, benzin fiyatına kıyasla düşük olduğu için, talep, benzinden motora kaymakta ve motorin istihlakı plân devresinin başında yapılan tahminlerin çok üstünde gerçekleşmekte, devamlı artış göstermektedir. Motorin tüketiminin hızla artması, yerli ham petrol içindeki motorin oranının düşük olması sebebiyle, motorin talebini karşılamak üzere fazla miktarda ham petrol ithalini gerektirmekte, bu durum ise diğer ürünlerdeki, özellikle fuel - oildeki istihsal fazlasının çoğalmasına yol açmaktadır.

Gerekçede belirtilen hususlar ve Hükümet temsilcilerinin verdikleri mufassal malûmat muvacehesinde beher kiloda, benzine 10 kuruş, motora 12 kuruş ve 4 numaralı fuel - oilde 13 kuruş zam yapılması hususu, komisyonumuzca da uygun mütalâa edilmiştir.

Ancak, Hükümet tasarısında ve Millet Meclisi Geçici Komisyonunun kabul ettiği metinlerde yer aldığı halde, Millet Meclisince metinden çıkartılan, gaz yağının İstihsal Vergisinden de 11 kuruşluk bir artırma yapılması, hususu, komisyonumuzda dikkatle tetkik olunmuş ve neticede gaz yağının İstihsal Vergisinde bir artırma yapılmaması halinde ortaya büyük mahzurların çıkacağı sonucuna varılmıştır. Şöyle ki; motora ait İstihsal Vergisinin artırılması 4 numaralı fuel - oilin ve bilhassa gaz yağının da vergilerinin artırılmasını zaruri kılmaktadır. Aksi halde, çeşitli akaryakıt ürünlerinin fiyatları arasında vergi farkından ileri gelen bir dengesizlik mevcut olduğu takdirde bunların gerek birbirinin yerine ikamesi, gerekse vergisi düşük akaryakıtın vergisi yüksek akar - yakıtla karıştırılmak suretiyle kullanılması imkân dâhiline girmekte ve bu durum da hem vergi randımanı ve hem de millî ekonomi bakımından mahzurlar tevliadetmektedir.

Ayrıca hükümet temsilcilerinin verdikleri izahattan anlaşıldığına göre, halen mevcut rafinerilerin istihsal ettikleri gaz yağı memleket ihtiyacını karşılayamamakta ve mamul ürün gaz yağı ithali zaruri olmaktadır. 1967 programına göre bu ürün açığı Petrol Dairesince 45 bin ton olarak tahmin edilmiştir. Bu durumda, gaz yağına zam yapılmaması sebebiyle motorin - gaz yağı fiyatları arasında bir farklılaşma meydana getirilirse, bu açığın 90 bin tona yükselmesi normal bir sonuç olacak ve bu suretle yüklenilecek munzam döviz ihtiyacı da 15 milyon liralık bir seviyeye yükselecektir.

Yukarıda izah edilen sebepler muvacehesinde, Millet Meclisi metninin 1 nci ve Geçici maddesinde değişiklik yapılarak, gaz yağının da tasarı kapsamına alınması ve gaz yağı istihsal Vergisinde de beher kiloda, 11 kuruşluk bir artırma yapılmasının isabetli olacağı ittifakla kararlaştırılmıştır.

Memleketimizde 1967 yılında 500 bin ton gaz yağı tüketileceği hesaplandığından, yapılan zandan beklenen gelir 55 milyon liradır. Bu 55 milyonun mükellef gruplarına inikası tetkik edildiğinde, köy ve bucaklarda 3,5 milyon çiftçi ailesinin aydınlatmada kullanacağı gaz yağı miktarının 42 bin ton olduğu ve bunun bütün tüketimin % 8,4 ü nisbetinde bulunacağı, yapılan zam ile de bu mükellef grubuna 4 620 000 liralık bir külfet isabet edeceği anlaşılmaktadır. Bu duruma göre, 3,5 milyon köylü ailesinden her birine düşen yıllık vergi yükü artışı 130 kuruş olacaktır.

Buna mukabil, köylünün kullandığı tenekeli gazın tenekede bedeline, «Petrol tevzin fonu» ndan iştirak edilmesi esasının, Maliye ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlıklarınca kararlaştırıldığı, bu yolla da köylü lehine yılda 3,5 milyon liralık bir harcama yapılacağı, Hükümet temsilcilerince açıklanmıştır.

Gazyağının İstihsal Vergisi artırılmak suretiyle, köylümüze yüklenen külfet neticesi elde edilecek 4 620 000 liranın yine köylü lehine ve onun hizmetine harcanmasını teminen, 1964 yılında 482 sayılı Kanunun 15 nci maddesi ile tesis olunmuş bulunan İller Bankasındaki 7 milyon liralık köy fonunun 4 620 000 lira karşılığında 5 milyon lira artırılarak 12 milyon liraya çıkarılması için de tasarıya 2 nci madde olarak yeni bir madde eklenmiştir.

Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi 3 ve 3 ncü maddesi de 4 ncü madde olmak üzere Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

II - Tasarının Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulması da kararlaştırılmıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
İstanbul
E. Adalı

Sözcü
Afyon Karahisar
M. K. Karaağaçhoğlu

Kâtip
Yozgat
İ. Yeşilyurt

Manisa
R. Ulusoy

Konya
A. Onar

MİLLET MECLİSİNİN KABUL
ETTİĞİ METİN

**Gider Vergileri Kanununda bâzı değişiklikler
yapılması hakkında kanun tasarısı**

MADDE 1. — 13 . 7 . 1956 tarihli ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununa bağlı I numaralı tablonun 15 . 2 . 1963, 25 . 6 . 1964 ve 15 . 7 . 1965 tarihli ve 187, 482 ve 664 sayılı kanunlarla değişik (2/D) pozisyonunun (i) fıkrası ile (iii) fıkrasının (a) ve (b-aa) bendleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

D) Akar yakıtlar :

Petrol ve şist yağları (Ham yağlar hariç), esas unsur olarak % 70 ve daha fazla petrol veya şist yağını ihtiva eden;

i) Kapalı kabda alevlenme noktası 30 santigrat dereceden aşağı olan hafif yağlar (1 Kg. S. den 70 kuruş)

iii) Kapalı kabda alevlenme noktası 55 santigrat derece ve daha yukarı olan ağır yağlar;

a) Taktir mahsulü yakıtlar :

Kraking vukubulmadan % 80 den fazlası takattür edenler (1 Kg. S. den 45 kuruş)

b) Tortu yakıtlar :

Kraking vukubulmadan takattür eden kısmı % 80 den az olanlar :

aa) 4 numaralı fuel - oil (1 Kg. S. den 40 kuruş)

Geçici madde — Bu kanunla istihsal Vergisi hadleri artırılmış olan benzin motorin ve 4 numaralı fuel - oilin ticareti ile iştigal eden gerçek ve tüzel kişilerle bunların bilekümüle su-

C. Senatosu.

GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ
METİN

**Gider Vergileri Kanununda bâzı değişiklikler
yapılması hakkında kanun tasarısı**

MADDE 1. — 13 . 7 . 1956 tarihli ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununa bağlı I numaralı tablonun 15 . 2 . 1963, 25 . 6 . 1964 ve 15 . 7 . 1965 tarihli ve 187, 482 ve 664 sayılı kanunlarla değişik (2/D) pozisyonunun (i), (ii) fıkraları ile (iii) fıkrasının (a) ve (b-aa) bendleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

D) Akar yakıtlar :

Petrol ve şist yağları (Ham yağlar hariç), esas unsur olarak % 70 ve daha fazla petrol veya şist yağını ihtiva eden;

i) Kapalı kabda alevlenme noktası 30 santigrat dereceden aşağı olan hafif yağlar (1 Kg. S. den 70 kuruş)

ii) Kapalı kabda alevlenme noktası 30 santigrat derece ve daha yukarı olup 55 santigrat dereceden aşağı olanlar veya 55 santigrat derece ve daha yukarı olup 250 santigrat dereceye kadar zayıt dâhil % 65 ten fazlası takattür eden orta yağlar (1 Kg. S. den 40 kuruş)

iii) Kapalı kabda alevlenme noktası 55 santigrat derece ve daha yukarı olan ağır yağlar;

a) Taktir mahsulü yakıtlar :

Kraking vukubulmadan % 80 den fazlası takattür edenler (1 Kg. S. den 45 kuruş)

b) Tortu yakıtlar :

Kraking vukubulmadan takattür eden kısmı % 80 den az olanlar :

aa) 4 numaralı fuel - oil (1 Kg. S. den 40 kuruş)

MADDE 2. — 25 . 6 . 1964 tarihli ve 482 sayılı Kanunun 15 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 15. — Gaz yağı üzerinden alınan İstihsal Vergisi hasılatının on iki milyon lirası İller Bankası eliyle, nüfusları göz önünde bulundularak, köy bütçeleri arasında bölüşülmek üzere, her yıl Maliye Bakanlığınca İller Bankasına ödenir.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunla İstihsal Vergisi hadleri artırılmış olan benzin, gaz yağı, motorin ve 4 numaralı fuel - oilin ticareti ile iştigal eden gerçek ve tüzel kişilerle bun-

(S. Sayısı : 899)

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

be, acenta, bâyi, komüsyoncu ve sair satıcıları, bu kanunun yayımı tarihinde anadepo, depo, ticarethane, mağaza ve tanklarında veya sair yerlerde veya yolda bulunan akar yakıtlarının miktar ve sıklıkları ve buldukları yerler itibariyle bir beyannameye kaydetmeye ve beyannameyi Maliye Bakanlığınca bu konuda yapılacak ilâmi takibeden günün akşamına kadar bağlı oldukları yer vergi dairesine vermeye mecburdurlar.

Beyanname vermek mecburiyetinde olanlar, yukarıda zikrolunan kendilerine ait yerlerde mevcud olup başkalarına satılmış, fakat bedelleri henüz tahsil edilmemiş veya hibe edilmiş veya sair suretlerle mülkiyeti devredilmiş akar yakıtlarını da beyannamelerinde göstermeye mecburdurlar.

Vergi daireleri, beyan olunan benzinin beher kilosu üzerinden 10 kuruş, motorinin beher kilosu üzerinden 12 kuruş ve 4 numaralı fuel - oilin beher kilosu üzerinden 13 kuruş fark tarh ve tebliğ ederler.

Beyan üzerine tarh olunan farklar tebliğ tarihini takibeden ay başından itibaren iki ay içinde, her ay bir taksit olmak üzere iki eşit taksitte ödenir. Vâdesinde ödenmiyen farklar hakkında Âmme alacaklarının tahsili usulü hakkındaki kanun hükümleri uygulanır.

Süresinde beyanda bulunmayanların veya noksan beyanda bulunanların beyan etmedikleri veya noksan beyan ettikleri akar yakıtlara ait farklar iki kat zamlı olarak tahsil olunur.

Cezalar hariç, Vergi Usul Kanununun diğer hükümleri bu farklar hakkında da uygulanır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

ların bileümle şube, acenta, bâyi, komüsyoncu ve sair satıcıları, bu kanunun yayımı tarihinde anadepo, depo, ticarethane, mağaza ve tanklarında veya sair yerlerde veya yolda bulunan akar yakıtlarının miktar ve sıklıkları - yüz kilo ve daha aşağı miktarda olan gaz yağı hariç - ve buldukları yerler itibariyle bir beyannameye kaydetmeye ve beyannameyi Maliye Bakanlığınca bu konuda yapılacak ilâmi takibeden günün akşamına kadar bağlı oldukları yer vergi dairesine vermeye mecburdurlar.

Beyanname vermek mecburiyetinde olanlar, yukarıda zikrolunan kendilerine ait yerlerde mevcud olup başkalarına satılmış, fakat bedelleri henüz tahsil edilmemiş veya hibe edilmiş veya sair suretlerle mülkiyeti devredilmiş akar yakıtlarını da beyannamelerinde göstermeye mecburdurlar.

Vergi daireleri, beyan olunan benzinin beher kilosu üzerinden 10 kuruş, gaz yağının beher kilosu üzerinden 11 kuruş, motorinin beher kilosu üzerinden 12 kuruş ve 4 numaralı fuel - oilin beher kilosu üzerinden 13 kuruş fark tarh ve tebliğ ederler.

Beyan üzerinde tarh olunan farklar tebliğ tarihini takibeden ay başından itibaren iki ay içinde, her ay bir taksit olmak üzere iki eşit taksitte ödenir. Vâdesinde ödenmiyen farklar hakkında Âmme alacaklarının tahsili usulü hakkındaki Kanun hükümleri uygulanır.

Süresinde beyanda bulunmayanların veya noksan beyanda bulunanların beyan etmedikleri veya noksan beyan ettikleri akar yakıtlara ait farklar iki kat zamlı olarak tahsil olunur.

Cezalar hariç, Vergi Usul Kanununun diğer hükümleri bu farklar hakkında da uygulanır.

MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 2 nevi madde, 3 nevi madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisince kabul edilen 3 nevi madde, 4 nevi madde olarak aynen kabul edilmiştir.

